
Activiteitenplan 2019

Vereniging Kleine Kernen Limburg

“Bouwen aan krachtige gemeenschappen in
Limburg”

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Trends & Ontwikkelingen.....	5
2.1 Omgevingswet.....	5
2.2 Bereikbaarheid	5
2.3 Gemeenschapshuizen.....	5
2.4 Sociale duurzaamheid.....	6
2.5 Omkijken naar elkaar (zorgen voor elkaar)	6
2.6 Organisatie en financieringsvormen	6
2.7 Nieuwe democratie	7
2.8 Inclusieve gemeenschap.....	7
2.9 Herbestemming maatschappelijk vastgoed.....	7
3. Hoofdactiviteiten VKKL.....	8
3.1 Kennisdeling.....	8
3.2 Ondersteuning.....	9
3.3 Belangenbehartiging.....	12
Aansluiting bij de Sociale Agenda 2025.....	13
4. Aanvullende projectlijnen	14
Projectlijn: Steunpunt gemeenschapsaccommodaties	14
Projectlijn: Steunpunt Wensbus.....	14
Projectlijn: Maatschappelijke diensttijd	15
Mogelijke Projectlijn: Vervolg Knooppunt Zorgen voor Elkaar.....	15
5. Basisactiviteiten	16
6. Activiteitenbegroting 2019.....	19

1. Inleiding

Voor u ligt het activiteitenplan 2019 van de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL). De VKKL is in 2003 opgericht ter ondersteuning van bewonersorganisaties in de kleine kernen van Limburg. De VKKL heeft zich sinds haar start sterk ontwikkeld. Het aantal bewonersorganisaties in Limburg is, mede dankzij de inzet van de VKKL stevig toegenomen (dit weerspiegelt zich in het ledenaantal van de VKKL: bij de start waren 21 dorpsraden lid, in 2018 zijn dat er 111 (op 5-7-2018). Naar verwachting zullen per 1-1-2019 Vereniging voor gemeenschapsaccommodaties Spirato en VKKL samengevoegd worden. De activiteiten van Spirato zijn daarom onderdeel van dit activiteitenplan. Kern van de nieuwe netwerkorganisatie is het *verenigen* van onze leden.

De VKKL heeft in samenwerking met de leden, veel kennis en ervaring ontwikkeld rond processen van gemeenschapsvorming. De kern is steeds hoe bewoners zich organiseren rond actuele vragen die van invloed zijn op de leefbaarheid van hun woonomgeving. Daarvoor levert de VKKL (proces-) ondersteuning aan lokale bewonersorganisaties, organiseert uitwisseling van kennis en ervaring en behartigt de collectieve belangen van bewonersorganisaties naar belangrijke partners zoals: gemeenten, provincie en koepelorganisaties. Het aantal vragen dat bij de VKKL binnenkomt, en het aantal thema's waarmee de VKKL zich bezighoudt, is de laatste jaren sterk toegenomen.

Sinds 2009 is de VKKL een door de Provincie Limburg erkende Maatschappelijke Organisatie (MO). Met het indienen van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 is deze erkenning weer voor een periode van 4 jaren verlengd. Het meerjarenbeleidsplan van VKKL en de Sociale agenda van de Provincie Limburg vormen de basis voor het activiteitenplan 2019. Dit resulteert in de volgende 9 hoofdthema's:

1. Omgevingswet
2. Bereikbaarheid
3. Gemeenschapshuizen
4. Sociale duurzaamheid
5. Omkijken naar elkaar (zorgen voor elkaar)
6. Organisatie en financieringsvormen
7. Nieuwe democratie
8. Inclusieve gemeenschap
9. Herbestemming maatschappelijk vastgoed

Naast bovenstaande thema's lopen er een viertal projectlijnen die (mogelijk) aanvullend worden gefinancierd (aanvullend wil zeggen buiten de reguliere meerjarensubsidie van de provincie):

- Steunpunt vervoersinitiatieven
- Verduurzaming gemeenschapsaccommodaties
- Jong Platteland (project maatschappelijke diensttijd)
- Vervolg Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg

In de periode 2015-2018 heeft de VKKL veel ervaring opgedaan met projectmatig werken en het verwerven van aanvullende opdrachten, die door partijen als gemeenten worden gefinancierd. In 2018 en verder willen we deze lijn graag doorzetten. Vandaar dat de

ingediende begroting en daarmee de hoeveelheid projectmatige activiteiten hoger is dan de door de provincie toegekende basis- en projectsubsidie. Middels aanvullende financieringsbronnen wil de VKKL haar ambities gaan realiseren.

2. Trends & Ontwikkelingen

De maatschappij is aan vele veranderingen onderhevig. Veel van deze ontwikkelingen hebben invloed op bewonersinitiatieven of ontstaan vanuit bewoners. Sommige veranderingen komen door veranderende wet- en regelgeving (o.a. omgevingswet), anderen zijn een logisch gevolg van een demografische ontwikkeling (vervoer op maat door de stijgende gemiddelde leeftijd). In dit hoofdstuk worden de 9 thema's beschreven die belangrijk zijn voor VKKL in 2019, op basis van signalen, vragen en trends die we ophalen of proeven onder onze leden.

2.1 Omgevingswet

Per 1 januari 2021 treedt de nieuwe omgevingswet in werking. Kern van deze nieuwe wet is dat 26 wetten worden samengevoegd tot één wet. Het uitgangspunt verschuift met de nieuwe wet van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Er wordt meer gewerkt vanuit algemene regels en vertrouwen en er is minder vaak een vergunningsprocedure nodig. Er komt dus meer ruimte voor organisaties en bewoners om eigen initiatief te nemen in de fysieke leefomgeving. Als bedrijven of bewoners denken dat ze een betere bestemming hebben voor een stuk grond, hebben ze het recht om hiervoor een plan in te dienen. Dit biedt mogelijkheden. Voor VKKL is het van belang om bewoners(initiatieven) te kunnen wijzen op- en informeren over de aankomende omgevingswet en om tevens praktijkervaringen die onze leden opdoen, onderling te delen. Het verbinden van kennis omtrent de omgevingswet met de praktijk van onze leden in concrete casussen staat hierin centraal.

2.2 Bereikbaarheid

Als gevolg van demografische ontwikkelingen en een veranderende tendens in de woon- en werksituatie (ouderen wonen langer zelfstandig, ondernemers die van huis uit werken) is de behoefte aan een goede bereikbaarheid en vervoer op maat sterk gestegen. Het betreft zowel fysieke mobiliteit (van A naar B), sociale mobiliteit (deelname aan activiteiten in het dorp) alsook digitale mobiliteit (behoefte aan snel internet en gebruik van digitale hulpmiddelen). Openbaar vervoer komt niet altijd tot in de haarvaten van de provincie en het doelgroepenvervoer bedient niet iedereen. In steeds meer dorpen en wijken ontstaat vraagafhankelijk vervoer (bijvoorbeeld de Wensbus) gereden door vrijwilligers. Ook wordt op steeds meer plekken op het platteland snel internet gerealiseerd, al dan niet door bewoners zelf.

2.3 Gemeenschapshuizen

Al in 2012 was er behoefte aan een provinciaal steunpunt voor gemeenschapsaccommodaties. Méér dan ooit speelt het gemeenschapshuis als laagdrempelige hub voor activiteiten een centrale rol in het dorp of de wijk. Om het dorp of de wijk leefbaar te houden, krijgt het gemeenschapshuis vaak ook andere functies te vervullen. Sinds 2012 heeft VKKL (middels vereniging Spirato) vele gemeenschapsaccommodaties ondersteund en geadviseerd bij het beheren en exploiteren van gemeenschapsaccommodaties. In de komende jaren verwachten wij veel vraagstukken op het gebied van duurzaamheid (zowel bestuurlijk als qua energie) en deerschikking van gemeenschapsaccommodaties.

2.4 Sociale duurzaamheid

Het aantal initiatieven in dorpen en wijken dat zich richt op duurzame energie neemt een steeds grotere vlucht. Er ontstaan steeds meer regionale energiecoöperaties die energie opwekken en werken aan energiebesparing. Vaak hebben deze activiteiten ook een impact op of relatie met hun directe omgeving. Niet alle energiecoöperaties vinden makkelijk de aansluiting bij de bewoners(organisaties) in hun directe omgeving. VKKL heeft met name een rol als verbinder tussen enerzijds de in opkomst zijnde energiecoöperaties en anderzijds de bewoners van de (kleine) kernen en buitengebied waarin deze energie initiatieven plaatsvinden. Als beide elkaar vinden, kan dit leiden tot een vliegwieleffect voor lokale ambities en projecten, waarbij de duurzaamheidsagenda van het energie initiatief verbreed wordt naar de hele (leef)omgeving. Verder houdt sociale duurzaamheid ook in dat initiatieven op de lange termijn levensvatbaar zijn. Belangrijke thema's hierbij zijn continuïteit en draagvlak in de gemeenschap. Hier ligt ook een link met de omgevingswet en de activiteiten van het Steunpunt gemeenschapsaccommodaties, bijvoorbeeld als het gaat om het duurzaam besturen en beheren van gemeenschapsaccommodaties. Daarnaast gaat sociale duurzaamheid ook om omkijken naar elkaar: bij een tekort aan zorgpersoneel zullen we meer voor elkaar moeten gaan zorgen. Hoe gaan we dit duurzaam met elkaar regelen?

2.5 Omkijken naar elkaar (zorgen voor elkaar)

De kern van de zelfsturingsgedachte vormt het uitgangspunt dat actieve bewoners zelf hun eigen leefomgeving vormgeven, en daarbij hun naasten waar mogelijk helpen. Het terugbrengen van het belang van de kwaliteit van de eigen leefomgeving wordt gelukkig steeds meer ingezien, waardoor bewoners (weer) meer aandacht geven aan hun medebewoners. De VKKL wil zich ook in 2019 sterk richten op het omkijken naar elkaar. Een belangrijke maatschappelijke ontwikkeling die hieraan ten grondslag ligt is dat mensen langer (noodgedwongen) thuis blijven wonen. Dit vraagt om zorg dicht(er) bij huis, naar behoefte van bewoners. Bij het organiseren van deze zorg is een grote rol weggelegd voor de bewoners, waarbij VKKL ondersteuning biedt waar nodig en de kennis bundelt en deelt. Vraagstukken zijn onder meer een dreigend te kort aan zorgpersoneel, waar begint en waar eindigt zorgen voor elkaar, wat zijn de grenzen aan het vrijwilligerswerk, een (dreigend) tekort aan vrijwilligers, participatie van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en het adequaat delen van kennis over de inrichting en de financiële vergoedingen binnen ons zorgstelsel. In het huidige systeem zijn er bijvoorbeeld 3 verschillende vormen van financiering van dagbesteding. Allerlei nieuwe of combinaties van vormen van financiering worden via projectsubsidie uitgetoetst. Het vraagstuk voor 2019 en verder is hoe deze vormen te borgen en van (semi)structurele financiering te voorzien. Voor meer informatie zie laatste brochure 'Samen recht doen aan gemeenschapskracht' van Nederland zorgt voor Elkaar.

2.6 Organisatie en financieringsvormen

Met het verschuiven van taken en verantwoordelijkheden van de overheid naar bewonersinitiatieven, komt ook de discussie over het verschuiven van budgetten van de grond. Het financieren van een bewonersinitiatief vormt binnen deze discussie een continue uitdaging. Daarnaast is het traditionele organisatiemodel van een bewonersorganisatie aan verandering onderhevig. De centrale vragen zijn: hoe kan op

een democratische wijze publieke verantwoording worden afgelegd? Welk organisatiemodel past daarbij? Bewoners organiseren zich niet alleen meer in een dorpsraad/dorpsoverleg maar ook steeds vaker in een werkgroep rond een thema. Daarbij neemt het dorpsoverleg een stimulerende en ondersteunende rol richting deze werkgroepen, waarmee het dorpsoverleg een soort van 'huis van kleine initiatieven' wordt. Inwoners organiseren zich soms minder formeel, maar soms juist ook formeler door te kiezen voor het organiseren van activiteiten in een stichtings- of coöperatieve vorm. De coöperatie is de meest vergaande vorm, omdat het initiatief dan een bedrijf wordt. Adviesvragen over welke vorm past bij activiteiten die een initiatief organiseert, zullen toenemen. Bewonersorganisaties blijven bestaan, maar er is ook een groep die zich bindt zonder juridische identiteit. Als ze hun doel bereikt hebben, stoppen ze dan weer. Dit betekent ook iets voor de VKKL, bijvoorbeeld in het lidmaatschapsmodel.

2.7 Nieuwe democratie

Met deze projectactiviteiten levert de VKKL een bijdrage aan de zoektocht naar nieuwe verhoudingen tussen bewonersorganisatie en overheden. De verantwoordelijkheden en inhoudelijke relatie die overheden en inwoners van oudsher hebben, zijn aan het verschuiven. Inwonersgroepen zien zichzelf bijvoorbeeld steeds meer als partner van de gemeente. Er wordt een plan ontwikkeld en men gaat in gelijkwaardig partnerschap aan de slag met de uitwerking van het plan. VKKL wordt steeds vaker door zowel overheden als bewonersorganisaties gevraagd een bijdrage te leveren aan het proces van samenwerken tussen inwoners en overheid.

2.8 Inclusieve gemeenschap

De partijen die met vragen bij de VKKL terechtkomen, nemen toe in diversiteit. Bewonersorganisaties vragen zich vaak af hoe je bewoners betreft die niet via de gangbare paden aansluiting vinden bij het dorpsleven. VKKL zet in op gemeenschappen en collectieven, wat betekent dat het collectieven van inwoners ondersteunt bij het laten meedoen van (groepen) bewoners die (tijdelijk) minder aansluiting vinden bij de gemeenschap, bijvoorbeeld als gevolg van anderstaligheid, leeftijd of ziekte. Het verbinden van specifieke doelgroepen in een inclusieve gemeenschap vormt een belangrijke opgave.

2.9 Herbestemming maatschappelijk vastgoed

Als gevolg van de demografische veranderingen komt de komende jaren veel maatschappelijk vastgoed in de Limburgse kernen leeg te staan. Dit brengt uitdagingen met zich mee, waarbij de gemeenschap scherpe keuzes dient te maken. Wat verwachten we de komende jaren nodig te hebben? Wat is het huidige aanbod? Matcht dit nog? Hier ligt ook de link met het cultureel erfgoed: veel bewonersinitiatieven zetten zich in voor behoud en beheer van cultureel erfgoed. Als de oorspronkelijke functie echter niet meer wordt vervuld, gaat men op zoek naar een nieuwe invulling, in overeenstemming met het reeds aanwezige aanbod van (maatschappelijk) vastgoed. Belangrijke pijler binnen dit thema is het (gedeeltelijk) herbestemmen van kerk- en schoolgebouwen.

3. Hoofdactiviteiten VKKL

De activiteiten van VKKL zijn op te delen in drie hoofdactiviteiten: Kennisdeling, ondersteuning en belangenbehartiging. Per hoofdactiviteit is weergegeven welke projectactiviteiten in 2019 ondernomen worden, op welke van de in hoofdstuk 2 genoemde thema's deze betrekking hebben, wat de beoogde resultaten zijn en, indien relevant, welke samenwerkingspartners we daarbij beogen.

3.1 Kennisdeling

Door veelvuldig en gericht te communiceren over nieuws, ervaringen, trends en onderzoeken over, vanuit en voor bewonersinitiatieven en -collectieven ontstaat er een netwerk tussen VKKL en haar leden én tussen de leden onderling, waardoor kennisoverdracht plaatsvindt en bewonersinitiatieven van elkaar kunnen leren. Kennisdeling vindt plaats door het uitbrengen van de Kleine Kernen Krant (gevuld door inbreng van onze leden), communicatie via de website en sociale mediakanalen, door de organisatie van (thema-)bijeenkomsten en door de vele bezoeken aan initiatieven en uitwisseling tussen initiatieven onderling.

Projectactiviteit	Thema (Hs 2)	Beoogd resultaat	Samenwerkingspartners
Organiseren van Oppe Koffies (kleinschalige themabijeenkomsten) waarbij inwonersinitiatieven bij een ander initiatief op de koffie gaan om kennis uit te wisselen, van elkaar te kunnen leren en een (lokaal) netwerk opbouwen.	Alle 9 thema's	Vraaggericht 10 tot 12 Oppe Koffies faciliteren met als doel het delen van kennis en ervaring tussen initiatieven onderling in lokale netwerken.	O.a. Dorpsraden, dorpsondersteuners, initiatiefgroepen, externe kennispartners zoals oranjefonds, woningbouwcoöperaties, Nederland zorgt voor elkaar.
Samen met partners experimenteren met het organiseren van workshops.	Herbestemming maatschappelijk vastgoed, bereikbaarheid	2 themabijeenkomsten zijn georganiseerd.	KNHM, Ruimtevolk, Provincie Limburg, geloofsgemeenschappen zoals het Bisdom, IKL, scholenkoepels en collega maatschappelijke organisaties.
Organiseren van een provinciale dag van het dorp.	Allen	Dorpen dragen uit welke vraagstukken actueel zijn en delen onderling, met politiek en maatschappelijk middenveld hun kennis en ervaringen.	Provincie Limburg, gemeenten, collega Maatschappelijke organisaties, leden en andere inwonersinitiatieven.

<p>Ontwikkelen van een communicatiestrategie omtrent specifieke trends.</p>	<p>Omgevingswet, herbestemming maatschappelijk vastgoed, nieuwe democratie, organisatie en financieringsvormen, omkijken naar elkaar.</p>	<p>Kennisdeling tussen en richting initiatieven is gerealiseerd enerzijds en investering in het kennisniveau van VKKL anderzijds waardoor VKKL beter in staat is om vraaggericht ondersteuning te bieden aan inwonersinitiatieven.</p>	<p>LSA, LVKK, Nederland Zorgt voor Elkaar, Provincie Limburg, leden VKKL.</p>
<p>Het door studenten van de Universiteit Maastricht uitgevoerde onderzoek naar duurzame gemeenschapshuizen vertalen in een handleiding voor besturen van gemeenschapsaccommodaties</p>	<p>Gemeenschapsaccommodaties, herbestemming maatschappelijk vastgoed</p>	<p>Besturen van gemeenschapsaccommodaties en ander maatschappelijk vastgoed zijn geadviseerd en geïnspireerd over implementatie van verduurzamingsmaatregelen</p>	<p>Universiteit Maastricht, LVKK, leden VKKL.</p>

3.2 Ondersteuning

Tweede hoofdactiviteit is het bieden van ondersteuning en begeleiding aan dorpsraden, bewonersorganisaties, initiatiefgroepen en gemeenschapshuisbesturen. Bij deze ondersteuning staan zelfsturing en gemeenschapsvorming centraal. VKKL zal dan ook nooit een proces overnemen maar juist faciliteren. VKKL ondersteunt de dialoog en versterkt de kracht van de lokale gemeenschap, waar dat kan. Deze ondersteuning varieert van kortstondige contacten tot intensieve procesbegeleiding zoals de ontwikkeling van een Dorps Ontwikkelingsplannen (DOP's). Ondersteuning vindt plaats zowel vanuit de organisatie VKKL (bestuur, vrijwilligers en professionals) als vanuit het opgebouwde ledennetwerk waarbij bewonersorganisaties en -initiatieven elkaar begeleiden en ondersteunen.

Projectactiviteiten	Thema (Hs 2)	Beoogd resultaat
Vervoersinitiatieven worden vraaggericht ondersteund.	Bereikbaarheid	5 vervoersinitiatieven hebben ondersteuning ontvangen van VKKL bij het opzetten en duurzaam in stand houden van een vervoersinitiatief.
Gemeenschapshuizen worden vraaggericht ondersteund.	Gemeenschapshuizen	30 gemeenschapshuizen zijn, afhankelijk van de lokale situatie, ondersteund bij: <ul style="list-style-type: none">• Beheer en exploitatie;• Toekomstbestendigheid van de organisatie;• Binnen de context van gemeenschap visieontwikkeling op de toekomst van de gemeenschapsaccommodatie;• Ondersteunen van bovenlokale overlegorganen gemeenschapsaccommodaties;• Technische duurzaamheid.
Gemeenschappen worden vraaggericht ondersteund.	Sociale duurzaamheid, herbestemming maatschappelijk vastgoed, omkijken naar elkaar, organisatie en financieringsvormen	10 gemeenschappen zijn ondersteund bij: <ul style="list-style-type: none">• Het opstellen van een toekomstvisie/toekomstagenda voor de gemeenschap;• Het reflecteren op eigen handelen en hun toekomstige positie;• Continuering van draagvlak binnen de gemeenschap.

<p>Initiatieven onderling en initiatieven en overheid zijn ondersteund bij verantwoordingsvraagstukken.</p>	<p>Nieuwe democratie, omkijken naar elkaar/ organisatie en financieringsvormen.</p>	<p>5 initiatieven zijn vraaggericht ondersteund bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewustwording en positionering van de eigen rol en de rol ten opzichten van elkaar; • Het vormgeven van samenwerking en communicatie onderling.
<p>Initiatieven ondersteunen bij het proces tot herbestemming van maatschappelijk vastgoed.</p>	<p>Herbestemming maatschappelijk vastgoed</p>	<p>5 initiatieven zijn vraaggericht ondersteund bij het (gedeeltelijk) herbestemmen van maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen, kerken en gemeenschapsaccommodaties.</p>

3.3 Belangenbehartiging

VKKL opereert vanuit het belang van bewonersinitiatieven en- collectieven. In de contacten die we hebben met overheden, maatschappelijk middenveld en andere partners proberen we continu het belang van de bewoners op de kaart van overheden en partners te krijgen. Dit doen we middels belangenbehartiging.

Projectactiviteit	Thema (Hs 2)	Beoogd resultaat
Belangenbehartiging van inwonersinitiatieven op het gebied van 'zorgen voor elkaar'	Omkijken naar elkaar, inclusieve gemeenschap	Belangen zijn behartigd en het vraagstuk is geagendeerd.
Belangenbehartiging van inwonersinitiatieven op het gebied van vervoersinitiatieven	Bereikbaarheid	Belangen zijn behartigd en het vraagstuk is geagendeerd.
Belangenbehartiging op het gebied van onderlinge- en publieke verantwoording	Nieuwe democratie, organisatie en financieringsvormen	Belangen zijn behartigd en het vraagstuk is geagendeerd.
Belangenbehartiging van inwonersinitiatieven richting Provincie Limburg, op basis van de provinciale dag van het dorp	Alle thema's	Belangen zijn behartigd en het vraagstuk is geagendeerd.
Belangenbehartiging van inwonersinitiatieven die streven naar herbestemming van kerkelijk vastgoed	Herbestemming maatschappelijk vastgoed	Een volwaardig gesprekspartner van het bisdom
Binnen het project LEADER Zuid-Limburg de belangen behartigen van de bewoners op het Zuid-Limburgse Platteland	Alle thema's	Belangen van inwoners zijn binnen het LEADER project geborgen

Aansluiting bij de Sociale Agenda 2025

Een belangrijk thema binnen de Sociale Agenda vormt het sociaal-maatschappelijk participeren van Limburgers. Binnen zelfsturende gemeenschappen is daar nog niet altijd voldoende aandacht voor. Met de beoogde projectactiviteiten zet de VKKL sterk in op bewustwording en het delen van successen en leermomenten, specifiek gericht op het mee laten doen van mensen met een afstand tot het gemeenschapsleven. Hierdoor wordt een bijdrage geleverd aan de implementatie van Positieve Gezondheid op dorps- en buurtniveau.

In een samenleving die op onderdelen steeds individualistischer dreigt te worden, biedt het proces van het maken en uitvoeren van een eigen DOP een kans om met elkaar te werken aan een collectief doel: het versterken van de leefkwaliteit van de eigen omgeving, zowel op sociaal als fysiek vlak. Met de onder de projectactiviteiten genoemde ondersteuning van VKKL, neemt de kwaliteit van het leven van een gemeenschap toe. Ook biedt dit nieuwe mogelijkheden voor mensen met een kleiner sociaal netwerk of die verder afstaan van het verenigingsleven. Hierbij gaat speciale aandacht uit naar jeugd en jongeren. Ook wordt er nadrukkelijk rekening gehouden met het verschil tussen een inclusieve gemeenschap in stedelijk- en landelijk gebied. Belangrijk punt bij het worden van een inclusieve gemeenschap is bereikbaarheid. Vervoersprojecten gereden door vrijwilligers die door bewoners(organisaties) zelf zijn opgezet, staan dicht bij de mensen in de eigen gemeenschap. Hierdoor wordt de drempel voor mensen die minder mobiel zijn verlaagd. Mensen maken meer gebruik van deze vervoerdienst, waardoor hun capaciteiten toenemen om langer zelfstandig thuis te wonen in hun eigen vertrouwde omgeving.

De projectactiviteiten rondom nieuwe democratie dragen bij aan het vergroten van de participatiebereidheid van inwoners en bewonersinitiatieven. Als er een werkbare relatie is tussen de gemeente en haar inwoners en initiatieven, neemt de ruimte voor inwoners en organisaties om met eigen initiatieven te komen toe.

De projectactiviteiten rondom sociale duurzaamheid en herbestemming maatschappelijk vastgoed dragen bij aan de verduurzamingsagenda van de provincie. Een schoon leefmilieu draagt rechtstreeks bij aan de gezondheid en het welbevinden van de mensen. Daarnaast speelt ook het aspect sociale duurzaamheid een rol, met name bij het betrekken van de leefomgeving bij het energie initiatief. Sociale duurzaamheid wil zeggen hoe levensvatbaar het initiatief is in relatie tot de behoefte van de gemeenschap. Dit geldt ook voor herbestemming van maatschappelijk vastgoed; wanneer toekomstgerichte voorzieningentrajecten ingezet zijn, zal dit leiden tot (beheer van) vastgoed dat tot in de lengte der jaren mee kan.

4. Aanvullende projectlijnen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanvullende projectactiviteiten die de VKKL verricht, buiten de reguliere meerjarensubsidie van de Provincie Limburg.

Projectlijn: Steunpunt gemeenschapsaccommodaties

In 2012 is vanuit de VKKL de vereniging Spirato opgericht als antwoord op de behoefte aan een provinciaal steunpunt gemeenschapsaccommodaties. Het steunpunt ondersteunt op een proactieve en effectieve wijze de gemeenschapsaccommodaties. Omdat VKKL en Spirato nauw met elkaar betrokken zijn, dezelfde werkwijze hanteren en aan veelal dezelfde doelstellingen werken, is 2018 gebruikt om voor te bereiden op een fusie van de twee verenigingen. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid resulteren in een fusie per 1 januari 2019.

Projectactiviteiten

- Intermediair zijn tussen besturen van gemeenschapsaccommodaties en gemeentelijke organisaties;
- Aanbieden van de methodiek 'Meer dan de som der delen' bij gemeenschapsaccommodaties die met vraagstukken komen;
- Inspelen op vragen van leden;
- Methodiek toepassen voor behoeftepeiling voor aanvang van een Dorps Accommodatie Plan/Dorps Ontwikkelings Plan;
- Procesondersteuning toekomstgericht voorzieningstrajecten;
- Kennisdeling door publicaties in Kleine Kernen Krant & sociale mediakanalen;
- Kennisdeling door het organiseren van (regionale) themabijeenkomsten.

NB: voor een gedetailleerd overzicht van de projectactiviteiten verwijzen we naar het projectplan 'Verduurzaming gemeenschapsaccommodaties 2018-2019'.

Projectlijn: Steunpunt Wensbus

In 2014 is de Provincie Limburg gestart met de pilot Wensbus, bedoeld als vervoersoplossing voor kleine kernen die in de nieuwe openbaarvervoerconcessie geen OV meer zouden kennen. Inmiddels heeft de Wensbus zich ontpopt tot een maatwerkvervoeroplossing, die vraaggericht van deur tot deur vooral ouderen vervoert. De Wensbus projecten worden georganiseerd en gereden door vrijwilligers, vaak gelinkt aan een bewonersorganisatie. Naast de Wensbus projecten zijn er ook andere, reeds langer bestaande particuliere vervoersinitiatieven en dienen nieuwe initiatie zich reeds aan. Ook in 2018 en 2019 heeft VKKL middelen toegewezen gekregen om de bestaande en nieuwe vervoersprojecten te ondersteunen.

Projectactiviteiten

- Begeleiding van de nieuwe en bestaande Wensbusprojecten (ongeveer 25) o.a. door het geven van advies en het verlenen van service;
- Adviseren van bestaande vervoersinitiatieven;
- Ondersteunen van nieuwe vervoersinitiatieven in het opzetten van een vervoersdienst en het inrichten van een deugdelijke duurzame organisatie en

- exploitatie;
- Het bijdragen aan een (digitale) kennisbank waarin knowhow, kennis en kunde m.b.t. het opzetten, exploiteren en organiseren van een vrijwillige vervoersdienst is verzameld;
 - Collectieve belangenbehartiging richting provincie, vervoersorganisaties en overheden.

Projectlijn: Maatschappelijke diensttijd

In samenwerking met de Landelijke Vereniging Kleine Kernen, de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN), Plattelandsjongeren.nl en de verenigingen voor kleine kernen in Groningen en Noord-Holland start de VKKL in 2019 met het project 'Jong Platteland', wat inzet op een maatschappelijke diensttijd voor jeugd en jongeren in Nederland. VKKL zal zich daarbij specifiek richten op de Limburgse jeugd. 'Jong Platteland' wil jongeren (12-17 jaar) centraal stellen bij het verbeteren van de leefbaarheid en vitaliteit van dorpen op het platteland. We willen dit doen door gebruik te maken van de frisse blik van jongeren, hun ideeën en van het ondernemerschap dat rijk vertegenwoordigd is in de dorpen op het platteland.

Projectactiviteiten

- Werving 5 pilotdorpen die zich in willen zetten voor de MDT in hun dorp;
- De vraag aan deze dorpen is om SAMEN met de jongeren vrijwilligersvacatures op te stellen en creëren. Wie kent de jongeren namelijk beter dan de dorpen zelf?
- Jongeren geven hierin hun behoeften aan en samen met de dorpsbelangenorganisatie wordt gekeken of vraag en aanbod in het dorp 'gematcht' kunnen worden. Het gaat hierbij om het anders formuleren van de traditionele vraag naar vrijwilligers in een dorp;
- De ervaringen in de diverse provincies worden gebundeld in een landelijke publicatie.

Mogelijke Projectlijn: Vervolg Knooppunt Zorgen voor Elkaar

Het huidige project 'Knooppunt Zorgen voor Elkaar Limburg' eindigt in 2018. Op basis van de resultaten, uitkomsten, trends en verwachtingen (zie hoofdstuk 2) wordt met de provincie Limburg en samenwerkingspartners bekeken of en op welke wijze het project een vervolg dient te krijgen. In de activiteitenbegroting is hiervoor een stelpost opgenomen.

5. Basisactiviteiten

Dit hoofdstuk behandelt de basisactiviteiten die de vereniging verricht. Enerzijds betreft dit de reguliere activiteiten en dienstverlening voor de leden, anderzijds betreft dit ook de bestuursondersteuning, secretariaat en financiële administratie. In 2018 heeft de VKKL bovendien ingezet op een organisatieversterking: in de ALV van 28 maart hebben de leden van VKKL en Spirato ingestemd met een bestuurlijke unie, waarbij één bestuur beide verenigingen bestuurt. Dit is een voorbereiding op het voorgenomen samengaan van VKKL en Spirato per 1 januari 2019.

Basisactiviteit	Beoogd resultaat
Vraagbaakfunctie: Advisering leden op basis van vraag (mail, telefoon, adviesgesprek) + doorverwijzing naar (kennis)partners	Leden zijn (indien nodig op locatie) geadviseerd en ondersteunt bij (kleinere) vragen, dan wel doorverwezen naar specifieke (kennis)partners
Coördineren van de werkzaamheden van beroepskrachten, stagiaires en vrijwilligers, projectcoördinatie	Werkzaamheden zijn gecoördineerd en afgestemd
Administratief en inhoudelijk ondersteunen van het bestuur	bestuur is ondersteund, zowel secretariael, administratief alsook inhoudelijk
Projectontwikkeling / op basis van trends kansen pakken	Nieuwe projecten zijn ontwikkeld en geïmplementeerd
Organiseren van de Algemene Leden Vergadering	De ledenvergaderingen zijn op een volgens de statuten juiste manier georganiseerd en zijn interessant voor de leden
Secretariaat en (financiële) administratie, accountant	De administratie is op orde
Algemene belangenbehartiging van inwonersinitiatieven richting gemeenten, Provincie en Rijksoverheid en maatschappelijk middenveld	Belangen zijn adequaat behartigd
Deelname coördinatorenoverleg Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK)	Er is deelgenomen aan het coördinatorenoverleg van de LVKK met als doel landelijke afstemming / aanpak trends en ontwikkelingen
Participeren in landelijke, provinciale en regionale overlegstructuren van samenwerkingspartners, zoals andere Maatschappelijke Organisaties, Provincie, enz.	VKKL is in beeld bij samenwerkingspartners, Maatschappelijke Organisaties en Provincie
Het verzorgen van de communicatie naar leden, samenwerkingspartners en overige geïnteresseerden middels nieuwsbrief, Kleine Kernen Krant Limburg, website en sociale media	Middels de communicatiekanalen die de VKKL ter beschikking heeft, is kennis en informatie met leden, samenwerkingspartners en geïnteresseerden uitgewisseld

Nazorgwerkzaamheden m.b.t. het samengaan van VKKL en Spirato	VKKL en Spirato zijn samengevoegd (in 2019); Nazorg is adequaat geleverd
Werkzaamheden t.a.v. het invoeren van beleid rondom 'good governance'	De nieuwe organisatie werkt volgens de principes van 'good governance'

Versterken van de organisatie van de VKKL

De versterking van de organisatie richt zich op drie onderdelen:

- Organisatie & governance
- Financiële administratie
- Communicatie

In 2017 is gestart met het herzien van de organisatiestructuur. In 2018 zijn de grootste stappen gezet richting het samengaan van VKKL en Spirato, omdat de twee verenigingen nauwe raakvlakken hebben qua activiteiten en achterban. In januari is Stichting VKKL/Spirato-projecten opgericht om uitvoering te geven aan btw-plichtige activiteiten in het kader van good-governance. In de ledenvergadering van 28 maart 2018 hebben de leden ingestemd met één bestuur voor beide verenigingen. Dit was voor de organisatie reden om verder voor te bereiden op een samengaan per 1 januari 2019. Op de ledenvergadering van 10 oktober 2018 zullen de leden stemmen over de beoogde samenvoeging. Ondanks dat de verwachting is dat de samenvoeging op 1 januari 2019 een feit gaat zijn, zal in de rest van 2019 nazorg nodig zijn om de gerealiseerde integratie in goede banen te leiden.

De aanstaande fusie is een goed moment om de communicatiestrategie te herzien en uit te voeren. Met leden wordt actief gecommuniceerd over de fusie en met alle gemeenten in Limburg die lid zijn wordt het gesprek aangegaan om de fusieorganisatie voor te stellen. VKKL wil haar leden nog meer bij de te varen koers betrekken en beter aansluiten op wat haar leden nodig hebben. De huidige communicatiemiddelen (zie hieronder) worden daarin meegenomen. Periodiek zal met de leden worden geëvalueerd of de VKKL op de juiste weg zit.

- Digitale nieuwsbrief, verschijnt 6x per jaar;
 - Kleine Kernen Krant, verschijnt 3x per jaar;
 - Website VKKL is actueel en voorzien van naslagfunctie;
 - VKKL maakt gebruik van Twitter, LinkedIn en Facebook.
-

6. Activiteitenbegroting 2019

De VKKL is een vrijwilligersorganisatie die gebruik maakt van professionele ondersteuning voor de ontwikkeling en uitvoering van werkzaamheden zoals beschreven in de projectlijnen en basis- en projectactiviteiten. De VKKL beschikt niet over eigen personeel noch huisvesting. Dit heeft tot gevolg dat geen financiële reserves hoeven worden opgebouwd omdat de VKKL geen langlopende verplichtingen is aangegaan. Jaarlijks wordt aan de hand van het activiteitenprogramma en de goedgekeurde begroting een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Dat gebeurt tot nu toe met de welzijnsinstelling Synthese en de in 2018 opgerichte Stichting VKKL/Spirato-projecten. De jaarafspraken omvatten een totaalpakket van personele inzet, secretariële en administratieve ondersteuning, automatisering en huisvesting van het secretariaat en het bestuur. In de afspraken wordt vastgelegd hoeveel capaciteit voor welk project beschikbaar is. Deze dienstverleningsovereenkomst vormt veruit de grootste kostenpost van de VKKL. Daarnaast bestaan de uitgaven uit activiteitenkosten voor onder andere (regionale) bijeenkomsten, plattelandsparlementen, werkconferenties, druk- en portokosten, publicaties, vergaderkosten en kosten accountant.

De inkomsten van de VKKL bestaan uit subsidies van de Provincie Limburg, de Rijksoverheid, gemeenten, abonnementsgelden van de leden, sponsors en particuliere fondsen.

De meerjarensubsidie van de Provincie Limburg is de belangrijkste pijler onder de begroting van de VKKL. Voor de projectmatige activiteiten zoekt VKKL naar aanvullende financiering in de vorm van fondswerving, sponsoring en cofinanciering. Via de Landelijke Vereniging van Kleine Kernen zijn middelen beschikbaar van het ministerie van BZK voor specifieke projecten in het kader van o.a. zorg en duurzaamheid. In 2019 werkt de VKKL een nieuw governance-model uit om heldere verhoudingen te scheppen tussen gesubsidieerde activiteiten en activiteiten die anderszins gefinancierd worden.

In de bijlage treft u de begroting van dit activiteitenplan voor 2019 aan.